

entzunez eraiki

Abendua 2022

“Hay cosas que solo pueden verse con la niebla”

Miguel Sánchez Ostiz

5 ARRAZOI

ENTZUNEZ ERAIKI

PROZESUA AKTIBATZEKO

1. Maila globalean gertatzen ari diren aldaketa ekonomiko, sozial eta politikoak
2. Euskal gizarteak etorkizuna nola ikusten duen ezagutzea
3. Euskal gizarteak eta adituek EAJ-PNVri buruz duten iritzia ezagutzea
4. Alderdikideek EAJ-PNVri buruz duten iritzia ezagutzea
5. EAJ-PNVren etorkizuneko proiektuan entzuketa- eta ikaskuntza-prozesuaren edukiak txertatzea

ENTZUNEZ ERAIKI PROZESUAREN METODOLOGIA

Mundua behatzea eta ulertzea

Informazioa jasotzea, biltzea, aztertzea eta Euskadirentzat baliagarriak izango diren diagnostikoak sortzea.

Gizarteari entzutea

Euskal gizarteko 50etik gora pertsona ezagun eta esanguratsu elkarrizketatzea, 1.000tik gora pertsonari inkesta egitea eta lan-tailerretan 30etik gora emakume eta gizonekin aritzea.

Adituengandik ikastea

Begirada publikotik kanpo, 100 bat adituk beren ezagutza eta talentua eskaini dute 6tik gora ordutan eta 7 talde tematiko ezberdinetan lan eginez.

10 mintegi espezializatu eta 200 parte hartzaile.

Alderdikideekin elkarlanean eta haiekin eztabaidatzea

Araba, Bizkaia, Gipuzkoa, Nafarroa eta Iparraldeko 1.500 alderdikide, ordu erdiko lan saiotan Euskadiren eta EAJ-PNVren oraina eta etorkizuna aztertzen.

1

Munduan ematen ari diren eraldaketa ekonomiko, politiko eta sozial handiak aztertzea

Eraldaketa ekonomiko, politiko eta sozial handiak

1. Klimaren krisia
2. Energiaren krisia
3. Elikagaien krisia
4. Osasunaren krisia
5. Ukrainiako krisia
6. Nazioarteko harremanetarako eredu berria
7. Digitalizazioa eta berrindustrializazioa
8. Demografiaren krisia eta migrazio krisia
9. Demokrazia vs. autoritarismoa
10. Aldaketa eta ziurgabetasuna

Klimaren krisia

Klimaren krisia da berotze globala eta klima-aldaketa eta horren ondorioak deskribatzeko erabiltzen den terminoa. Klima-aldaketak eta munduan eta Euskadin izango dituen inpaktuek tenperaturen igoera ekarriko dute, itsas mailaren igoera, prezipitazioen patroien aldatzea eta abar. Aldaketa horien ondorioek ahulago egingo gaituzte lehortzetan, uholdeetan, bero-boladetan, eta antzeko egoeretan. Egoera berri horrek eragin handia izango du biodibertsitatean, gure osasunean eta gure bizimoduan.

Energiaren krisia

Euskadin kontsumitzen dugun energiaren % 8,6 baino ez dugu bertan ekoizten. Energia da gure ongizate-estatuaren, gure bizi-ereduaren mende dagoen faktore nagusia. Dugun industria, neurri handi batean elektro- intentsiboa, horri lotutako enplegua, eta etxeko kontsumoak energia prezio onean izanda baino ez dira jasagarriak. Gaur egun energiaren eskaria mantendu edo handitzen ari denez, eskaintza gero eta txikiagoa denez, prezioek gora egiten jarraituko dute, edo oso altuak izaten jarraituko dute. Kontsumoaren eta ekoizpenaren arteko desoreka hori konpontzeko gai ez bagara, nekez eutsiko diogu enpleguari eta gure ongizate-egoerari.

Elikagaien krisia

Ikusi ez arren gure inguruan dagoen faktore anitzeko krisia. Klima-aldaketak, pandemiak eta Ukrainako gerrak, hornikuntza- eta banaketa-katean dituzten ondorio negatiboekin, gabeziak eragiten dituzte oinarrizko produktuetan, gehikuntzak ongarrrien kostuan, eta abar. Azken urteotako errealitate horrek elikagai-segurtasunik ez duten milioika pertsonen ugaritze kezkarriak eragin ditu, eta egoera horrek okerrera egin dezake. Egoera horrek herrialde gisa eragiten digu, eta are gehiago eragingo digu, ez adimenaren eta giza elkartasunaren gutxieneko zentzutik, -planeta bakarra dago, eta espezie bakarra gara, humanitatea-, baizik eta elikagaien eskuragarritasunean, elikagaien prezioan eta horiek sortzeko gure gaitasuna handitzeko etorkizuneko gaitasunean jada nabaritzen diren ondorioetan.

Osasunaren krisia

COVID-19ak gure artean jarraitzen duen gaixotasuna izaten jarraitzen du, eta gure osasunean eta gure osasun-sisteman eragina izaten jarraituko du ondorengo urteetan; agian, beste pandemia batzuetan lehena baino ez da izan. Utzi digun lehenengo inpaktua, larriena, hildakoak dira, 7489 euskal herritar (22/11/16), pandemiaren ondorioz bizia galdu dutenak, eta 784.014 dira kasu baieztatuak (22/11/16). Tragedia bat gure Herriko familia askorentzat. Gure osasun-sistemarentzat, Osakidetzarentzat, tentsio handia izan da, pandemiari aurre egiteko inbertitu diren 623 milioiez gain, hau da, 2022ko irailera arte egunean 855.000 euro gastatu dira. Iritzi publikoan eta portaera sozialean ere eragin handia izan du, osasun fisiko eta mentaleko arazoekin, gizarte-harremanetan izandako aldaketekin, lan- eta aisialdi-eredu berriekin eta abarrekin.

Ukrainako krisia

Ukrainako gerrak bere ondorioak ekarri ditu ukrainar errefuxiatuekin sortu duen krisi humanitarioarekin, fronteko heriotza ugariekin eta frontetik urrun ere gertatu direnekin. Horiek guztiak berez dira kezkatuta egoteko eta ardura izateko faktore, baina Errusiako gasari eta petrolioari ezarritako zigorrek, eta gure kontsumoetan horrek izan duen inpaktuak, bai eta mehatxu nuklearrak ere, aurreikusten zail egiten zaigun egoera planteatzen dute.

Nazioarteko harremanetarako eredu berria

Nazioarteko harremanetarako sistema berri bat dago eta horretan Txina eta AEB dira eragile nagusi, baina ez da bien arteko sistema bat. EB, Brasil, Hegoafrika eta India bezalako potentzia ertainen parte-hartzea oso garrantzitsua den eredu bat egituratzen ari da. Eragileak lehian dabiltaz baldintza eskuratzeko, garapen teknologikoen buru izateko edo sektore eta arloetan nagusitasunak lortzeko. Oraindik erabat gauzatu ez den eredu da, baina euskal herritarrok argi daukagu gure zeregina EBren baitan dagoela.

Digitalizazioa eta berrindustrializazioa

Laugarren industria-iraultza, 4.0 industria bezala ere ezagutzen dena, orain arte gertatu diren etapa guztien artean garrantzitsuena izango da. Gaur egun probatzen edo garatzen ari diren teknologien bat egitea da laugarren etapa honen ezaugarria, eta horrek eremu fisiko, digital eta biologikoen arteko mugak desintegratzen ditu. Iraultza horretan gure lekua bilatzea, teknologian ekoizpen eraginkorrago eta intentsiboago baten bidez, herri gisa aurre egin beharreko erronka nagusietako bat da gaur egun.

Demografiaren krisia eta migrazio krisia

Euskadin, jaiotza-tasak behera egin du; amatasun-adinak gora egin du, bai eta bizitza-luzerak ere. Horren ondorioz, biztanleria nabarmen zahartu da. Zahartze horrek datozen hamarkadetan izango ditugun erronka eta aldaketa kritikoen aurrean jartzen gaitu. Bat aipatzearren, ongizate-estatuari eusteko formula bilatu beharko dugu. Bestalde, immigrazioa ez da fenomeno sozial iragankor edo koiunturala, baizik eta euskal gizartearen egiturazko errealitate bat, dagoeneko gizartean indar nabarmena lortu duena eta datozen urteetan areagotu egingo dena, dagoeneko mahai gainean dauden erronkak plazaratuz, hala nola partekatutako balioena, lan-prestakuntzarena, etab.

Demokrazia vs. Autoritarismoa

Mundua nazioarteko harremanen eredu berri batean zatitzen da, boterea, tokian tokiko boterea, botere sektoriala, baliabideak eskuratzeko boterea eta abar banatzea bilatzen duena. Hala ere, ez da boterearen bilaketak soilik zuzentzen duen harreman-eredu berri bat, botere hori nola bilatzen den ere jokoan dago. Bi harreman-ereduen arteko hautu bat, demokrazia liberalarena eta autokritiko-autoritarioarena, hau da, giza eskubideek eta askatasunek zeregin nagusia berme batzuekin duten eredua, eta boterea kontrolik eta mugarik gabe egikaritzen duena.

Aldaketa eta ziurgabetasuna

Krisian bizi gara, errealitate eztabaida ezina da. Une txartzat edo zailtzat har dezakegu, eta hala da, jakina, baina, batez ere, aldaketa sakona da, gure bizimoduan ondorio itzulezinak dituena. Iraultza digitalak eta horrek informatzeko moduan, mugitzen garen moduan, lan egiten dugun moduan eta, agian, garrantzitsuena, gure arteko harremanetan duen eraginak gure bizitza aldatu dute oso urte gutxitan. Horri guztiari gehitzen badizkiogu aldaketa sozialak, aldaketa politikoak eta gure biztanleriaren zahartzea, eta mundu berri bat izango dugu, etengabe eta abiadura handian aldatzen ari dena. Hain azkar eta intentsitate handiz aldatzen da, non ziurgabetasun-sentimendu sakona eragiten digun, baita galera-sentsazio bat ere, irmo uste genuen segurtasuna galtzea. Ziurgabetasun horrei aurre egin nahi diogu.

Globalizazioak agenda politiko berria jarri du mahai gainean: klima-aldaketa, aniztasunaren kudeaketa, desberdintasunen aurkako borroka, segurtasunik eza, digitalizazioak eragindako bizi-baldintza berriak, etab. Gainera, garapenerako baldintzen ezaugarri nagusiak ziurgabetasuna, disrupzioa eta egonkortasunik eza dira. Demokrazia liberalak krisialdia bizi du errealitate geopolitiko, ekonomiko eta sozial berrien eraketaren ondorioz. Errealitate horiek estatu-nazioen kontrol-sistema gainditzen dute, eta ondorio garrantzitsuak izaten ari dira: gizarte indibidualistak eta kontsumora bideratuak, kapital sozialaren ahultzea, desberdintasunen hazkundera, egitura politikoaren zailtasuna errealitate anizteta eragiteko, desafekzio politikoak, etab. Munduko gobernantzaren egungo eraketak eta estatu-gobernantzek arazo handiak dituzte desarautze handiko testuinguru batean esku hartzeko, eta, aldi berean, gizartearen komunitate politikoarekiko erabat bananduta dagoen testuinguru batean esku hartzeko.

Gure helburua da euskal gizartearentzat eta euskal herriarentzat etorkizuna bermatuko duen proiektu bat garatzea. Hori lortzeko, entzute aktiboko prozesu bat hasi da euskal gizartearekin, ENTZUNEZ ERAIKIrekin, eta, horrela, ikuspegi konplexuak eskuratu ditugu inguratzen gaituenari buruz, begien bistatik haratago joan ahal izateko, gure helmugetara iristeko urratsak bideratzeko etorkizunari aurrea hartzeko eta kezkatzen gaituzten arazoei irtenbideak eskaintzeko.

2

Nola ikusten du euskal gizarteak
Euskadiren etorkizuna?

Nola ikusten du euskal gizarteak Euskadiren etorkizuna?

1. Euskadi sendoa alderdi instituzionalean
2. Ongizate maila altua Euskadin
3. Euskadik bere identitatea indartzen du
4. Bere buruarengan konfiantza duen Euskadi
5. Euskal gizarte irekiagoa eta globalagoa
6. Inguru indibidualistagoa eta kontserbadoreagoa
7. Euskal gizarte gero eta heterogeneoagoa
8. Familian oinarrituta eraikitzen den Euskadi
9. Euskadi lanetik, lanbidetik
10. Ziurtasun gutxiago dituen Euskadi

Euskadi sendoa alderdi instituzionalean

Euskal gizartea asebate agertzen da lortu duen eredu instituzionalarekin. Eredu horrek maila indibidualean eta kolektiboan bermeak eskaintzen dizkiola uste du. Ingurune seguru batean bizi-proiektu sendo bat garatu ahal izateko bermeak dira. Euskal eredu instituzionalaren egungo eta etorkizuneko sendotasunaz fidatzen da, baina bere ahalmenetan hazten jarraituko duen euskal sistema instituzional bat nahi du, autogobernu handiagoa nahi du eta, batez ere, autogobernu horrek etorkizuneko arazoei erantzuteko balio izatea nahi du. Eta euskal administrazio publiko eraginkorra, hurbila, koordinatua eta gizarteari entzuteko gaitasuna duena irudikatzen du. Euskal erakunde indartsuak, gaitasunarekin, eta aldi berean hurbilak. Aldi berean, euskal gizartea oso kontziente da interdependentzia gero eta handiagoa dela, eta elkarrizketarako eta akordiorako deia egiten du, Euskadik harreman sendoak izan ditzan Europako ingurunearekin.

Ongizate maila handiko Euskadi

Euskal gizarteak adierazten du gogobetetze-maila handia duela bere ongizateari dagokionez. Bere ustez, Euskadiko osasun-sistemak ematen dion babesak, hainbat zerbitzu publiko eskuratzeko eta dituen azpiegiturek zorientasuna sortzen dion ongi bizitze testuinguruan kokatzen dute. Etorkizunari begira, estatus horrek gaur egungoaren antzekoa edo hobea izaten jarraituko duela uste dute. Izan ere, herrialde gisa, gizarte gisa, izan beharko genukeela uste duten helburuetako bat da, hura kontserbatzea eta/edo hobetzea. Gaur egungo ziurgabetasunaren ondorioz, euskal gizarteak uste du beharrezkoa dela ongizate-estatua indartzeko prozesu bat: ongizateko politika publikoak sendotuz eta arlo horretan alderdi politikoen eta gizartearen artean adostasun zabala bilatuz.

Euskadik bere identitatea indartzen du

Dena ez da ongizate materiala, gizarteak ulertzen baitu euskal nazio-nortasuna, nortasun hori adierazteko eta garatzeko aukera ongizatea, zorientasuna eta poza sortzeko faktore direla; eta euskarak zeregin handi eta garrantzitsua du identitatean. Etorkizunera begira, uste dugu identitate komuna sendotzen lagunduko duten zubiak eta harremanak eraiki beharko direla, herrialdeen (Iparraldea, Nafarroa, Bizkaia, Gipuzkoa, Araba) eta bertan bizi diren eta biziko diren pertsonen errealitatea kontuan hartuta. Aniztasuna eta gure arteko berezitasuna gure nortasunaren funtsezko zati dira dagoeneko, baina etorkizun hurbilean aniztasun horren handitze handiagoa antzematen da.

Nola ikusten du euskal gizarteak Euskadiren etorkizuna?

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Bere buruarengan konfiantza duen Euskadi

Bere buruarengan eta besteengan fidatuz. Euskal gizartearen gehiengoak bere buruarengan konfiantza duela adierazten duen une batean gaude, eta hori egiten du, beste formula batzuen artean, besteengan konfiantza izanda. Proiektu berriei ekiteko edo daudenak indartzeko konfiantza du, guztion artean lortutakoa babesteko eta mantentzeko konfiantza du, eta, hala badagokio, zaindua izateko konfiantza du. Euskadik konfiantza du. Pertsonen arteko konfiantza-maila handia da, Kapital Sozialarena, eta herri, herrialde eta komunitate gisa haztea ahalbidetzen du, gizabanakoen baturatik haratago.

Euskal gizarte irekiago eta globalagoa

Irekiagoa barrura begira zein kanpora begira. Barrurantz, aniztasunarekiko irekiagoa, askotarikoa genero-orientazioan, balioetan, askotarikoa gaitasunetan, askotarikoa jatorrian, etab., eta kanporantz irekia, munduan gertatzen denarekiko sentikorragoa eta harkorragoa, konektatuagoa eta etxetik kanpo gertatzen ari dena jasotzeko joera handiagoa duena. Euskal gizarteak etengabe ikusten du bere burua modernizatzeko eta mundura egokitzeko prozesuan. Euskal Herriaren historia da. Bere izaerari eutsiz, baina aberastuz eta aldaketetara egokituz, izaten jarraitzeko. Aldaketa ekonomikoak, teknologikoak, politikoak eta sozialak indartzeko aukera gisa ikusten ditu euskal gizarteak. Aldaketa eta egokitzapena dira euskal gizartearen funtsezko ezaugarrietako bat. Ez du beldurrik, ez da beldur globalizazioak bere posizioa galtzea ekarriko ote duen; aitzitik, herrialdea, ongizatea, ezaugarri kulturalak, ekonomikoak, sozialak eta politikoak mantentzeko egokitzapena bilatzen du.

Inguru indibidualista eta kontserbadoreagoa

Euskal gizarte gero eta indibidualistagoa da. Bizitza komunitario sendoa mantentzen duen arren, bere burua duela urte batzuk baino indibidualistagotzat hartzen du, eta denborarekin areagotuko den joera bat, indibidualismoa, delako ustea adierazten digute. Batez besteko adin altua duen gizarte da, eta gero eta kontserbadoreagoa dela iruditzen zaio, lortutakoari eusteko gogoz dagoena. Horregatik, bere bizimoduak kontserbatzen dituen gizarte bat da, baina, aldi berean, aldaketara bideratuta dago. Azpimarratzekoa da Euskadiko hamar etxebizitzatik hiru pertsona bakarrekoak direla, eta errealitate horrek baldintzatuko duela, neurri handi batean, gure etorkizuna. Biztanleriaren zahartzea eta balio indibidualistak agertzea arrisku handia da, eta horrek eragina izan dezake euskal gizartearen etorkizuneko garapenean eta ongizatean.

Nola ikusten du euskal gizarteak Euskadiren etorkizuna?

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Euskal gizarte gero eta heterogeneoagoa

Baina, gainera, ez gara hain homogeneoak. Gure bizilagunen zati garrantzitsu bat ohitura eta balio desberdinak dituzten beste leku batzuetatik datoz, eta ez datoz beti bat gureekin. Aniztasuna modu positiboan ikusten da, baina gehienek uste dute gutxieneko oinarri komun batzuk eraiki behar direla, eskubideen eta betebeharren berdintasunaren printzipiotik abiatuta.

Familian oinarrituta eraikitzen den Euskadi

Familiak berebiziko garrantzia du euskal gizartean. Familia anitza, hainbat forma eta eredu dituen, baina Euskadiko gizarte-atxikimenduen eta -loturen zati handi bat eraikitzeko eta eraikitzen jarraitzeko giltzarria dena. Familiaren barruan, seme-alabek hartu dute familiaren nagusitasuna, eta haien inguruan birarazten dute dena: aisia, lagunak, denboraren erabilera, etab.

Euskadi lanetik, lanbidetik

Lana, jarduera profesionala, funtsezkoa da oraindik ere euskal gizartearentzat. Bizi-ibilbide pertsonalari zentzua ematen laguntzen du, eta sare sozialak eskaintzeko orduan iturri nabarmena da, sare horietako askok osagai emozional eta afektibo handia baitute. Arlo profesionala garrantzitsua da, eta etorkizunean ere hala izango dela uste da, nahiz eta lan egiteko moduen aldaketak Euskadiko eraikuntza komunitarioan lanak oso garrantzitsuak izaten jarraituko duela uste den.

Ziurtasun gutxiago dituen Euskadi

Etorkizuna zalantza beteta dago. Gaur egun ziurgabetasuna da nagusi planeta osoko gizarteetan, eta euskal gizarteak ez da horien desberdina. Bere indarguneetan konfiantza duela adierazi arren, etorkizunean gertatuko denari buruzko ziurgabetasuna nabarmena da. Berotze globalak, Ukrainako gerrak, aldaketa teknologikoek, harremanak ezartzeko eta gure artean komunikatzeko modu ezberdinek ziurtasunak gutxiago eta ahulago gisa hautematea eragiten dute.

3

Adituek nola ikusten dute
Euskadiren etorkizuna?

Adituek nola ikusten dute Euskadiren etorkizuna?

1. Demografiaren erronka
2. Enpresak eta erabaki-guneak bertan finkatzea
3. Eskala handiagoko enpresa-proiektuak sortzea
4. Bultzada ematea energia eta ekologia alorrean eman beharreko trantsizioari
5. Zainketak optimizatzea eta gizarte bazterkeriari aurre egitea
6. Politika sozialen iraunkortasuna
7. Gazteen emantzipazioa
8. Politika publikoen ikuspuntu feminista
9. Ekoizteko eta kontsumitzeko eredua eraldatzea
10. Euskal administrazio publikoak modernizatzea
11. Elkarrizketa migratzaileekin eta kultura ezberdinen artean
12. Euskararen erabilera gizartean biziberritzea
13. Kultura, hezkuntza, aniztasuna eta baloreak
14. Mundu berri bat

Demografiaren erronka

Erronka horri aurre egiteko, jaiotza-tasa sustatu behar da, hainbat tresna erabiliz: laguntza zuzenak, onura fiskalak, kontziliazio-neurriak. Funtsezkoa da epe luzerako proiektu sinesgarriak eta iraunkorrak eta balio erantsia dutenak eskaintzen dituzten enpresa-ekimenak ezartzea. Proiektu horiek talentua atxikitzea eta erakartzea erraztuko dute. Hainbat tresnaren bidez sustatu beharko ditugu: kontakizuna, finantzaketa, azpiegitura fisikoak eta ezagutzarenak, fiskalitatea, eta unibertsitateen eta Lanbide Heziketaren gaitasuna eta lidergoa hobetzea. Garrantzitsutzat jotzen dugu inmigrazioetik "oinarrizko" eskulana erakartzea, pertsona hauek Euskadin zer lanpostu beteko dituzten argi edukita eta beren errotzea erraztuta.

Enpresak eta erabaki-guneak bertan finkatzea

Euskadiko enpresa eta erabakiguneen errotzea hobetzeko neurriak lehenago dagoenetik hasi behar dira, Euskadin balioa sortzen duten enpresei lehentasuna emanez, hau da, nominak, ezagutza eta tributazioa ekoizten dituzten enpresei. Ekosistema erakargarria sortu nahi da, bai enpresentzat, bai beste enpresa batzuentzat, ondorengo osagai hauek oinarri hartuta: lurzorua eskuratzea, fiskalitatea, lan-giroa, ezagutza eta administrazio-arintasuna.

Herrialdeko 4 sektore ekonomiko estrategikoak sendotu behar ditugu: energia, tren bidezko garraioa, aeronautika eta automozioa, eta Euskadirentzako berroneratze ekonomikorako plan bat aktibatu behar dugu, 4 ardatzen inguruan: zaintza, ingurumena, berrikuntza eta digitalizazioa. Horretarako, sektore estrategikoetan eta etorkizunekoetan (hidrogenoa, adibidez) parte-hartze publikoaren aldeko apustua egin behar dugu.

Beharrezkoa da, halaber, ekosistema teknologiko eta digitala garatzea, enpresa teknologikoen bultzadarekin bat egingo duena, eta zientzia eta teknologiaren euskal sarea indartzea..

Eskala handiagoko enpresa-proiektuak sortzea

Eskala, tamaina, euskal enpresen arazo nagusietako bat da, administrazio publikoek enpresen arteko aliantzak eta lankidetzak publiko-pribatua bultzatu behar dituzte, proiektu handiagoak eta lehiakorragoak finkatzeko (100 bat "euskal multinazional txiki" eratuz). Aliantza horiek giza baliabideen eta finantzaketaren bidez lagundu beharko dira, kanpoko enpresetan erosi eta inbertitzearen bidez hazteko.

Bultzada ematea energia eta ekologia alorrean eman beharreko trantsizioari

Trantsizio hori erronka kolektibotzat hartu behar da, Herri-erronkatzat, eta gizarte osoak parte hartu behar du erronka horretan. Euskadin energia-trantsizioa bultzatzeko ildo nagusietako bat mendekotasun txikiagoa lortzea da: energia berriztagarrien proiektuak indartuz, hala nola kooperatiboak. Beste lan-ildo nagusia Euskadiren aldeko apustua egitea izango da, energia biltegitratzeko eta banatzeko nodo gisa, bereziki hidrogenoa, gure baldintza geografikoak aprobetxatuz.

Zainketak optimizatzea eta gizarte bazterkeriari aurre egitea

Zainketei ikuspegi komunitariotik eta erantzukizun sozialetik heltzea gomendatzen zaigu, komunitateko kide izatearen sentimendua bultzatuz, zainketekiko konpromisoa areagotzeko bitarteko gisa. Garrantzitsutzat jotzen dugu belaunaldien arteko espazioak sortzea. Eta hiru herrialde historikoetako zaintza-politikak koordinatu eta homogeneizatzea iradokitzen da. Gizarte-politiken gobernantza funtsezkoa da.

Gizarte-politiken eremuan, oso garrantzitsua da gizarte-bazterkeriako prozesuei aurre egitea, gizarte-kohesioko mailari eusten eta lortu dena handitzen jarraitzeko. Laguntzako eta gizarte-babeseko politika publikoez gain, Euskadik gizarteratzeko politika publikoak garatu behar ditu, lan eta integrazio komunitarioaren bidez; politika publiko horiek garatzeko, funtsezkoak dira lankidetzaren publiko-pribatuaren ikuspegia barneratzea eta elkarlan bidezko gobernantza.

Politika sozialen iraunkortasuna

Lehentasunez jotzen da gizarte-politiken iraunkortasuna bermatuko duten neurriak hartzea, arrazionalizazio- eta lehenespen-lana eginez zerbitzuen katalogotik abiatuta eta arreta prebentzioan jarriz; zerbitzuak ebaluatuz, helburuei zein erantzuten dieten eta zeintzuk ez identifikatzeko; zerbitzu batzuen inertiaren ondoriozko funtzionamendua hautsiz eta gizarte-premia berriei erantzun diezaieten eraldatuz; gizarte-laguntza informaleko eta komunitarioko sareak indartuz, ekimen publikoaren osagarri gisa.

Gazteen emantzipazioa

Adituek uste dute funtsezkoa dela lan-baldintzak hobetzea: egonkortasuna eta soldatak. Laneratzea aurreratzea eskatzen da, prestakuntza-prozesuan, lanbide-heziketan eta unibertsitate dualean esperientziak eskuratuz, interesa izan dezaketen gazteei zuzendutako informazio guztia hobeto zabalduz, udalerrri txikienekin komunikazioa hobetuz, etxebizitza merkeagoa eskainiz eta alokairua sustatuz.

Politika publikoen ikuspuntu feminista

Berdintasunezko errealitate bat sortzeko neurriek eurekin dakarte hezkuntza-etaparen hasieratik berdintasun-balioetan hezte, sozializazio-esparru edo -testuinguru desberdinetan koordinatuta lan eginez: familian, eskolan edo lanean, balio berdintzaileagoak sustatzeko.

Gizartean, ekonomian, erakundeetan eta politikan garrantzi handiena duten lanpostuetan emakume erreferenteen presentzia eta ikusgarritasuna bultzatzeko beharra azpimarratu da.

ekoizteko eta kontsumitzeko eredia eraldatzea

ekoizpen-eredua aldatu behar dugu, eta iradokitzen dugu Europako zuzentarauak legedi propiora arintasunez eramatea bermatzea. ekoizpena dibertsifikatzea, sektore jakinen krisiek ekonomian eragin larririk izan ez dezaten. Energia-, industria- edo garraio-sektoreetako euskal enpresa handiekin aliantzak egitea, haien hornidura-kateak bultzatzeko. Euskal enpresen arteko loturetan oinarritutako ekonomia zirkularreko sistema sortzea. Arriskuko proiektu teknologikoetan inbertsio edo erosketak publiko berritzailearen alde egitea. Kontratazio publikoaren pobretzea eta irizpide ekonomikoaren balorazioa eksklusiboa edo lehentasunezkoa saihestea.

Kontsumoari dagokionez, herritarren ohiturak aldatzea bultzatu nahi da. Erosteko ahalmen txikiagoa duten familiek kontsumo-ereduaren trantsizioan parte hartzeko laguntza-neurriak ezartzea. Kontsumo iraunkorreko politikak udalerrietan ardatzuz, udalak baitira eguneroko kontsumotik hurbilen dauden erakundeak. Gizartea ingurumen-komunikazioan errudun bihurtzea saihestuz eta haren lankidetzak, lankidetzak eta erantzunkidetasuna eskatuz, gure komunikazioan jasagarritasunik ezaren kostua txertatuz.

Euskal administrazio publikoak modernizatzea

Herri administrazioa sakonki eraldatzea gomendatzen da, egungo eta etorkizuneko erronkei erantzuteko sistema zurrunago baterantz aurrera egiteko. Administrazioa digitalki eraldatuz, sartzeko (biltzeko) modu berriak ezarriz, profil, gaitasun eta trebetasun berriak, trebetasun digitalak eta hizkuntzak dituzten langileak identifikatu eta txertatzeko. Aldi berean, administrazioaren baitan talentua kudeatzeko politikak sartuz, karrera profesionalaren filosofiatik abiatuta.

Elkarlaneko gobernantza-eredu bat ezartzea, herri-estrategia batean oinarrituta, erakundeen arteko koordinazioa optimizatuko duena, parte-hartzea, esperimentazioa, gardentasuna, kontuak ematea eta politika publikoen ebaluazioa sustatuko dituena. Erakundeak herritarrengana hurbilduko dituen eta administrazio-prozesuak sinplifikatuko dituen gobernantza.

Elkarrizketa migratzaileekin eta kultura ezberdinen artean

Gure etorkizunean ere, migratzaileek Euskadi aukeratu behar dute harrera-herrialde gisa. Beharrezkoa da harrera-politika bat ezartzea, haren erregularizazio politiko eta sozialaren alde borrokatzea, lan duin baten bidez integrazio-prozesu bat garatzeko, eta hezkuntzaren, ongizatearen eta gizarte-politiken arloko politika aktiboak ezartzea. Gizarteratzea oinarrizko elementua da kulturen arteko elkarrizketarako eta elkarren integrazio kulturalerako.

Euskararen erabilera gizartean biziberritzea

Euskara gizarte osoari dagokion euskal kulturaren funtsezko balioa da. Azken berrogei urteetan euskararen aurrerapena oso garrantzitsua izan da; bereziki administrazio publikoan, komunikabideetan eta hezkuntza-sisteman. Hala ere, gizartean gertatu diren aldaketa ekonomiko, sozial eta politikoen kezka handia sortzen dute haren etorkizunari buruz eta, bereziki, erabilera sozialari buruz. Beharrezkoa da euskara biziberritzeko garai berri bat irekitzea, adostasun zabalak landuz eta erakunde publikoen, gizarte antolatuen eta gizarte zibilaren artean lan partekatua ezarriz.

Kultura, hezkuntza, aniztasuna eta baloreak

Munduak eraldaketa sakona bizi du gaur egun sentitzeko, pentsatzeko eta jarduteko moduetan. Euskadi herrialde aurreratua da, eta maila globalean gertatzen ari diren aldaketa guztien eragin sakona izango du. Gizarte digitala, genero-adierazpen, balio eta forma kultural askotarikoa, errealitate bihurtuko da. Errealitate hori ez dute soilik enpresek, azpiegitura estrategikoen eta gizarte-politikek eraikitzen. Etorkizuna ez da iristen; eraiki egiten da. Adituek nabarmendu dute balioek, kulturak eta kalitate handiko hezkuntza-sistemak gizarte aurreratua, demokratikoa eta zibikoa eraikitzeko orduan duten garrantzia, gizarte-aniztasuna eta -aniztasuna barneratzen dituzten balioekin, guztien onerako eta komunitatearen garapenerako.

Mundu berri bat

Mundu globalago baterantz goaz.

Euskadik aurre egin behar die errealitate eta dimentsio berri horrek etorkizun hurbilean planteatzen dituen erronkei. Herrialde bat eta herri bat bertako pertsonak osatzen dute. Daukagun gauzarik baliotsuena pertsonak dira.

Pertsonetan inbertitu behar dugu, bizitza osoan zehar hezten eta prestatzen. Kulturari inbertitu behar dugu, kultura baita, hain zuzen ere, gure balioak islatzen dituena, gure herriaren ezaugarriak eta gure gizartearen nortasuna adierazten dituena .

4

Euskal gizarteak
nola ikusten du EAJ-PNV?

Euskal gizarteak nola ikusten du EAJ-PNV?

1. EAJ-PNVk gizartearekin duen harremana
2. Ireki beharra
3. Konfiantza
4. "Euskadiren interesak ondoen defendatzen ditugunak gara"
5. Ituna
6. Onuragarritasuna
7. Euskaldunak gara
8. Gizartea askotarikoa da
9. Euskal herritar berriak
10. Errealitatea ondo irakurri beharra

Euskal gizarteak nola ikusten du EAJ-PNV?

Abe. 2022 // Entzun ez Eraiki

EAJ-PNVk gizartearekin duen harremana

Politikarekiko, oro har, urruntze eta desatxikimendu handia sentitzen duen gizarte batean bizi gara. Sentimendu hori EAJ-PNV alderdiari ere helarazten zaio. Askotan, gure eginkizun instituzionala gure eginkizun politikoarekin nahasten da, eta gizartean nahasmena eragiten du, baina ez da positiboa. Herritar gehienak bat datoz EAJ-PNVk proposatzen duen gizarte-ereduarekin, baina sintonia hori ez da nahikoa afektua edo hurbiltasun emozionala sortzeko.

Ireki beharra

EAJ-PNVk bere ahotsa indartu behar du alderdi gisa, ahots instituzionalaz aparte. Hori lortzeko, EAJ-PNVrekin gizarte-eredu bat eta proiektu politiko bat partekatzen duten pertsona baliotsuak bildu beharko lituzke. Pertsona horiek, gaur egun, ez dute zereginik alderdian, eta batzuetan ez dute EAJ-PNVrekin komunikatzeko edo harremanetan jartzeko modurik. EAJ-PNVren irekiera bideratu behar da alderdiari herrialdeko beste errealitate eta talde sozialekin hobeto konektatzen laguntzera.

Konfiantza

EAJ-PNVk izen ona du euskal gizartean, konfiantzazkoak gara.

Konfiantza hori, neurri handi batean, erakundeen eginkizunarekin lotzen da, politika publikoen egile gisa, neurri handi batean arrakastatsuak baitira. Baita egitura demokratikoaren eta euskal erakunde-sistemaren sortzaile gisa ere.

Euskadiren interesak ondoen defendatzen ditugunak gara

EAJ-PNVk Madrilan edo Bruselan dituen erantzukizunek ere laguntzen dute konfiantza horri eusten .

Oso errotuta dago EAJ-PNV Euskadiren interesak, hemen bizi diren pertsonen interesak hobekien defendatzen dituen alderdia delako ideia.

Euskal gizarteak nola ikusten du EAJ-PNV?

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Ituna

Gizartearentzat ituna da alderdi gisa dugun ezaugarri nagusia.

Euskal gizartearen gehiengoarekin konektatzen, sintonizatzen duen formula bat da, funtzionatzeko modu bat.

EAJ-PNVrekiko hedatuta dagoen eskakizun soziala da itunen politikari eustea euskal herritarren interesak defendatzeko modu gisa.

EAJ-PNV identifikatzen da bokazio demokratiko, humanista eta gertatzen ari diren aldaketei irekita dagoen alderdi gisa.

Onuragarritasuna

Azpimarratzen da EAJ-PNVren arrakasta aurrerapenarekin eta autogobernuarekin lotuta dagoela, euskal gizartearen ongizatea eraikitzeko funtsezko pieza izan garelako. Gure etorkizuneko arrakastaren oinarria izango da, edo ez, euskal herritarrek, euskal gizarteak oro har, ongizate materialeko maila nabarmenari eustea.

Maiz gogorarazten da baliagarriak edo eraginkorrak izatea ez dela nahikoa gizartean ilusioa sortzeko. Ildo horretan, proposamen ilusio sortzailea behar da euskal proiektu nazional batekin are identifikazio emozional handiagoa sortzeko. Erakundeen kudeaketan errutinaren gurpilean murgilduegi ibiltzeak dituen arriskuez eta aldaketei ekiteko beharraz ere ohartarazi da.

Euskaldunak gara

EAJ-PNVk gure nortasuna, gure hizkuntza defendatu behar duela planteatzen da, zalapartarik eta behar ez den zaratarik gabe, baina irmotasunez.

Euskal gizarteak nola ikusten du EAJ-PNV?

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Gizartea askotarikoa da

Euskal gizartea askotarikoa da, gero eta gehiago, aniztasun hori EAJ-PNVn integratu behar da. Esparru askotan hala dela uste da, baina oraindik ere badaude alderdian egin beharrekoak, adibidez, feminismoaren esparruan.

Eraldatzen ari den gizarte honetan, ez baita geldituko, bizkortu baizik, aparteko ahalegina egin behar dugu eraldaketarekin konektatuta jarraitzeko.

Euskal herritar berriak

Migrazio-fenomenoari dagokionez, gizarte gisa ditugun erronkei heltzeko beharra adierazi da, eta gobernu-alderdi gisa dugun erantzukizun berezia gogorarazi da.

Modu positiboan baloratzen da Euskadiko migrazio-fenomenoa, baina lehentasunezko zat jotzen da euskal hiritarren kolektibo berri horietan balio partekatuak eta euskararen transmisioa hedatzea.

Errealitatea ondo irakurri beharra

EAJ-PNVren hutsegitea izango litzateke iragana idealizatu edo orainaren irakurketa positiboegiak egingo balitu.

Euskadiko egungo errealitatearen ahulgune jakin batzuk nabarmendu dira, hala nola, sendotasun ekonomikoaren galera, konpromiso sozialik eza, epe laburrera jokatzeko joera edo eskubideen gorakada, betebeharrekin alderatuta.

Koiuntura sozial eta politikoaren irakurketa zuzena ahalbidetzen duen hurbiltasun-dinamikari eustea ezinbestekoa da euskaldunen herria modu egokian ordezkatzeko jarraitzeko.

Herri serioa gara eta EAJ-PNV alderdi serioa da.

5

Adituek nola ikusten dute
EAJ-PNV?

Adituek nola ikusten dute EAJ-PNV?

1. Ekonomia
2. Gobernantza
3. Iraunkortasuna
4. Gazteria
5. Gizartea
6. Migratzaileak
7. Euskara

Indarguneak

EAJ-PNVk mezu sendo, egonkorak eta fidagarriak bidaltzen ditu esparru ekonomikoan, eta gai da egonkortasun sentzazioa zabaltzeko, bai eta une bakoitzean behar diren erantzun egokiak emateko ere. Herrialdearen eta herritarren benetako arazoetan fokua jartzen duen alderdiaren praktikotasuna baloratu da.

Adituek aitortu dute aktibo onak dituela (kalitatezko politikariak), baliabideen kudeaketa ona egiten dutenak. Gainera “txispak” ateratzen omen dizkiogu Madrilen “bisagra-alderdi” izateari.

Hobetu beharrekoak

Zailtasunak ikusten dira EAJ-PNVren mezua herritarren zati bati helarazteko orduan, alderdi kontserbadoretzat hartzen gaituztelako eta gudan ez dituztelako antzematen ez alderdi modernoaren izaera ezta esparru sozialarekiko konpromisoa ere.

Ez dute ustelkeriarekin lotzen, baina halako “adiskidekeria” ikusten da kudeaketa publikoan hainbeste urte eman ondoren.

Etengabe hauteskunde egoeran egotearekin lotzen da politika, eta horrek alderdi politiko guztiak zigortzen ditu, bai eta EAJ-PNV ere.

Faltan botatzen da zehaztapen maila handiagoa energiari, mugikortasunari eta iraunkortasunari lotutako politiketan.

Ñabardura bezala azpimarratu dira administrazioaren konplexutasuna eta burokrazia, lan politikoaren eraginkortasuna eta proiektuen garapena ahultzeko joera duten elementu gisa. Politika publikoak ikusten dira hauteskunde prozesu ezberdinen mende eta unean uneko prozesuek baldintzatuta. Gainera, “gelditasun” zantzuak antzeman daitezke, politikatik arriskurik ez hartzeko joerarenak.

Aipatu egin da kanpotik talentua erakarri behar dela arautze prozesu administratiboak oso konplikatuak direlako. Adierazi da fiskalitatea ez dela lehiakortasunerako abantaila gisa beharko litzatekeen behar beste baliatzen. Horren alde egin beharra adierazi da, haren iraunkortasuna auzitan jarri den arren.

Erakunde publikoen aldetik ez da “sentsibilitate teknologikorik” antzeman. Zurrunegi ikusten dira, eraldaketa digital eta teknologikoak dakartzan aldaketetara moldatzeko joera eskasarekin. Sektore teknologikoari dagokionez, faltan bota dira nolabaiteko garrantzia eta entitate propioa emango dioten laguntza publikoak eta, aldi berean, egun ematen ari diren laguntzen jarraipena ere, izaten ari diren inpaktua ezagutzera begira.

Ekonomia

EUSKAL EKONOMIAREN ERRONKAK

1. erronka: **Heldutasunera iritsi diren sektoreak eraberritzea**
2. erronka: **Erabakitzeko guneak Euskadin gera daitezela**
3. erronka: **Eskala enpresariala bultzatzea**
4. erronka: **Ekosistema digital bat sortzea**
5. erronka: **Talentua sortzea, atxikitzea eta erakartzea**
6. erronka: **Esfortzuaren kultura eta ekintzailtza sustatzea**
7. erronka: **Enpleagarritasunean eta kohesioan erreferente izatea**
8. erronka: **Inbertsio iraunkorra erakartzea**
9. erronka: **Sektore finantzarioan pisu espezifiko berreskuratzea**
10. erronka: **Herri administrazioen eraginkortasuna sustatzea**

Indarguneak

EAJ-PNVren diskurtsoa gaur egungoa dela eta Europako printzipio demokratikoekin bat datorrela ulertzen da. Gure kudeaketa-gaitasuna eta guztion onerako orientazioa positiboki baloratzen dira. Dinamika eta behar sozial berriak ulertzeko ahalegina eskatzen da. Euskadiko alderdi hegemoniko garen aldetik, erakunde publikoetan gobernantzaren printzipioak finkatzeko ardura hartzea dagokigu. Ikuspegi globaletik, ahaleginak sumatzen dira elkartzunezko gobernantzaren balioetan aurrera egiteko, hezkuntza edo hizkuntza-politika bezalako esparruetan. Nabarmentzekoa da erakunde-mailan politika publikoak garatzeko adostasunak lantzen direla; baina agian ahalegin hori ez da herritarrengana iristen.

Hobetu beharrekoa

Gobernantza tradizionala eta hierarkikoa egozten zaigu, beste alderdi politiko batzuekin alderatuta. Egitura, dinamika eta kolektibo sozial berrietara gehiago irekitzeko beharra antzematen da. Gainera, gobernantzaren inguruko diskurtso artikulatu eta kohesionatu baten falta sumatzen da, herritarrei helaraziko zaizkien oinarrizko printzipio batzuk definituko dituen. EAJ-PNVk erakunde publikoetan duen nagusitasunak alderdia gobernatzen dituen erakundeekin nahasteko joera eragiten du. Horrek ondorio positiboak ditu, hau da, kudeaketan asmatutakoak bereganatzea lorpen gisa, baina baita negatiboak ere, hala nola monopolio politikoaren sentsazioa.

Nolabaiteko autokonplazentzia hautematen da administrazioetan, eta herritarrekiko harremanera eramaten da. Horri dagokionez, lankidetzamodu horizontalagoen beharra sumatzen da, gobernantza ez hain burokratiko eta kolaboratiboagoa lortzeko. Etorbizuneko erronkei heldu behar zaiela ulertzen da, beste eragile esanguratsu batzuekin lankidetzan; eragile horiek, kasu askotan, konponbideak emateko beharrezko ezagutza dute. Itunaren kulturaren aurrera egitea eta epe laburreko ikuspegia gaintzea komeni dela aipatzen da, asmo handiagoko eta sakonagoko erabakiak hartzeko. Bide gehiago behar dira herritarrek erabakiak hartzerakoan parte-hartze aktiboagoa izan dezaten. Erakundeak herritarrengana gehiago zabaltzeko behar dira, zerbitzu-emate soilen irudia uxatzeko. Gobernantza sinpletik aurrerapenera igarotzeko beharra sumatzen da, etorkizuneko arazoei aurre egiteko modua sistematizatuz. Adituek erakunde-arkitektura oso konplexua aipatzen dute, tresna mugatuekin, elkarlaneko gobernantza eta administrazioen arteko koordinazio handiagoa bultzatzeko. Maila anitzeko gobernantza egitura formalekin lotuta dago, eta egitura horiek osatu behar dira erabakiak hartzeko egitura organikoekin.

Gobernantza

GOBERNANTZAK EUSKADIN PLANTEATZEN DITUEN ERRONKAK

1. erronka: **Herri proiektu bat zehaztea**
2. erronka: **Funtzio publikoa optimizatzea**
3. erronka: **Gobernantzaren kultura bultzatzea**
4. erronka: **Gobernantza kolaboratiborako eredua garatzea**
5. erronka: **Demografiaren erronkari heltzea**

Indarguneak

Adierazi digute EAJ-PNVren aldetik diskurtso zuzena egiten dugula iraunkortasunaren arloan, produktibitatearen eta ingurumenarekiko errespetuaren kontzeptuen arteko orekatik eraikia, eta ikuspegi argia dugula pertsonengan, bizi-baldintzetan eta eskubideetan. Gero eta handiagoa da ingurumenaren aldeko apustua alderdian, eta gaur egun ardatz estrategikoetako bat da alderdiarentzat eta hura gobernatzen duten erakundeentzat. Ildo beretik, ingurumen-arloarekin zerikusia duten alderdiko kargu publikoak gero eta gehiago dira ingurumen-profila duten pertsonen betetzeko joera dutenak, bai espezializazioa dutenak, bai esparru horretan ezagutza esanguratsuak dituztenak.

Birziklatzea eta berrerabiltzea EAJ-PNVren diskurtsoan presentzia duten elementuak dira, eta azken hamarkadetan emaitza positiboetan islatu da. Egokitzat jotzen da ingurumen- eta gizarte-politikek hartu duten bidea, nahiz eta azken horietan diseinu zaharkituagoa hautematen den. Ingurumen-politika arin eta berritzaileak garatzen direla uste da, kalitate-estandar nabarmenekin. Erakundeak 2030 Agenda modu irmoan lantzen ari direla baieztatu da, eta hori Euskadi nazioartean kokatzen ari da. Positiboki baloratu da zergen eta GJHen artean formalizatu nahi den lotura, nahiz eta oraindik bidea egin gabe egon.

Hobetu beharrekoak

Ikusten da EAJ-PNVk autokonplazentziarako joera duela ingurumenaren arloan, Estatuarekin konparatuta. Europa hartu behar da erreferentetzat. Ingurumen-politiketan "lehiakortasunaren" neurrigabeko aipamena kritikatzeko da, eta hori, neurri batean, «kapitalismo oldarkorarekin» lotu daiteke. Genero-berdintasunari dagokionez, ikusten da garrantzi handieneko postuetan gizonezkoen pisua dela nagusi. Euskadin erresilientziaz hitz egiteko, lehen sektorea askoz gehiago hartu behar dela kontuan uste da.

Iraunkortasunaren arloko politika batzuen kudeaketa oso prozedurazkoa eta burokratiko da, eta horrek kaltetu egiten du eragileek parte hartzeko izan dezaketen borondatea. Hala eta guztiz ere, urrats positiboak eman direla onartzen da. Nolabaiteko urruntzea sumatzen da EAJ-PNVk gobernatzen dituen erakundearen eta gizarte zibilaren artean iraunkortasunaren arloan. Beharrezkoa da alderdiak bere beldurrak gainditzea, erosotasun-eremutik eta ohiko harreman-saretik ateratzea, elkarrekin gehiagorengana hurbiltzea eta elkarriketarako eta baterako eraikuntzarako gune gehiago ezartzea. EAJ-PNVk kudeatutako hainbat erakundek egindako politika batzuek helburu kontrajarriak bilatzeko joera dute, kontsumoaren alorrean gerta daitekeen bezala. Politiken koherentzia ez da erabatekoa, eta nolabaiteko isolamendua eta elkar eraginik eza sumatzen da kudeaketa-eremuen artean.

Garapenerako lankidetzara bideratutako aurrekontuak egiten den diskurtsoarekin koherenteak ez izatea kritikatu da.

Iraunkortasuna

ERRONKAK IRAUNKORTASUN ALORREAN

1. erronka: **Ekoizpen- eta kontsumo-eredua eraldatzea**
2. erronka: **Eko-berrikuntzari bultzada ematea**
3. erronka: **Trantsizio energetikoa bizkorrago egitea**
4. erronka: **Klimaren aldaketara moldatzea**
5. erronka: **Gobernantza sustatzea, iraunkortasunari begira**
6. erronka: **Aldaketaren kultura sustatzea**
7. erronka: **Hezkuntzari bultzada ematea gizartearen eraldaketara begira**
8. erronka: **Fiskalitate bidezko eta berdea**
9. erronka: **Kalitatezko enplegua sustatzea**
10. erronka: **Demografiaren oreka lortzea**

Indarguneak

Alderdi europeista, abertzale eta irabazletzat jotzen da, hauteskundeetako arrakastari eta denboran zehar izandako emaitza onei lotua. Adimen politikoa duen alderdia da, unean unekoa irakurtzen dakiena.

EAJ-PNV alderdi fidagarria da, serioa, segurua, kudeatzaile ona, Euskadiko arazoak antzeman eta konpontzen dituen. Madrilgo Kongresuan Euskadiren interesak defendatzeko indar garrantzitsu eta eraginkor gisa ikusten da.

Hobetu beharrekoak

Alderdiak irudi zaharra transmititzen du, zaharkitua, modaz pasatua. Izan ere, EAJ-PNV "adineko gizon batengan" pertsonifikatzen da. Ia ez da ezagutzen alderdiko buruzagi gazterik. Ez dira karisma bereziko EAJ-PNVko figurak identifikatzen, bereziki gazteentzat. Ez da oso plurala edo anitza. Euskal burgesiaren eta eskuinekoaren alderdia da, klase baxuetatik urrun dagoena. EAJ-PNVk gardentasunik eza transmititzen du eta zirkulu itxi gisa identifikatzen da. Ia ez da ezagutzen EAJ-PNVren aldeko jarrera argia duen kulturako erreferenterik. Aurreko "klixek" guztiengatik, adierazten da gaur egun gazte bati zail egiten zaiola publikoki aitortzea EAJ-PNVri emango diola botoa.

Komunikazio-arazo bat identifikatzen da EAJ-PNVren baitan: ez du egiten duena transmititzen, edo ez da iristen. Gazteek ez dakite eurentzat, gazteentzat, alderdiak zer proposatzen duen ezta esparru horretan zer neurri hartu dituen ere. Prekarietatearen eta gazteen etxebizitzaren arloko politikek ez dute emaitzarik ematen; arazoez bere horretan jarraitzen dute. Pandemiaren kudeaketaren "ikuspegi murriztaileak" hondatu egin du gazteek alderdiari buruz duten pertzepzioa. EAJ-PNV askatasunen murrizketarekin lotzen da, beste autonomia-erkidego batzuekin alderatuta. Nolabaiteko konformismoa sumatzen da kudeaketan: "ondo egoteak ez du esan nahi dena ondo dagoenik".

Gazteria

ERRONKAK GAZTEEN IKUSPUNTUTIK

1. erronka: **Enplegua berritzea**
2. erronka: **Ekintzailletza sustatzea**
3. erronka: **Emantzipazioa aurreratzea**
4. erronka: **Hezkuntza modernizatzea**
5. erronka: **Biztanleriaren piramidea kudeatzea**
6. erronka: **Buruko osasuna zaintzea**
7. erronka: **Euskal identitatea bultzatzea**

Indarguneak

EAJ-PNVren diskurtsoak agerian uzten du herritar gehienek beharrak ezagutzen dituela eta behar horiei erantzun arin eta azkarrak emateko gai izan dela. Euskadiri eragiten dioten arazo globalekin lerrokatuta dago, eta ikuspegi humanista du, ezaugarri bereizgarri eta propio gisa, Euskadiko eta Estatuko beste alderdi politiko batzuetatik bereizten duena. Horri dagokionez, ikuspegi humanistatik ekintza humanistarako jauzia egitea eskatzen zaio.

Hobetu beharrekoa

Eremu ekonomikotik gertuago dago gizartetik baino. Gainera, trantsizio teknologiko eta ekologikoa ekarriko duten gizarte-arraketatik urrun dagoela ikusten da. Pertsona batzuek gizarte-politikei buruzko diskurtso ahula egotzen diote EAJ-PNVri, eta horrek zaildu egiten du politika horiekin identifikatzea. Hala ere, alde argiak daude herrialde historikoen arabera. Gipuzkoan konpromiso handiagoa eta aktiboagoa ikusten zaio arlo sozialean. Osasunaren arloan, diskurtso oso fokalizatua ikusten da osasungintzan eta ospitaleetan, arreta gutxiago eskainiz osasun komunitarioari, gizarte-laguntzari, geriatriako gizarte-zerbitzuei, arlo soziosanitarioari eta zainketei.

Koordinaziorik eza gizarte-zerbitzuetan: komunikazio-arazoak hautematen dira, eta horrek esan nahi du herritarrek ez daukatela argi gizarte-zerbitzuetan sartzeko atea zein den, eta ez dakitela nora jo beren beharrei erantzuteko. Esparru soziosanitarioan sortzen diren premiei erantzuteko beharra aipatzen da, gaur egun ematen ez den koordinazio-maila handia eskatzen baitute.

Herrialdeen arteko koordinaziorik eza: hiru herrialdeetako erakundeek arteko komunikazio mugatua hautematen da, eta horrek esku hartzeko ikuspegi eta modu desberdinak sortzen ditu. Askotan, prozesu burokratikoek ez dute aurreikusten politika sozialen helburu nagusia pertsonak eta haien beharrak izan behar direla. Gizarte-zerbitzuen estigmatizazioa aipatzen da; izan ere, gizarteak uste du zerbitzu horiek soilik pobreei zuzenduta daudela eta makaltasun egoeretan soilik jotzen dela haietara.

Desberdintasuna eta gizarte-bazterkeria dira Euskadik aurrera egin behar duela adierazten duten beste elementuak. Atzean geratzen ari diren gizarte-kolektiboen existentziari eta desberdintasunak areagotzeko joerari egiten zaie erreferentzia. Gazteen langabeziak edo gizarte-arrakalaren hazkundera agerian uzten dute inor atzean gera ez dadin egiten ari den ahalegina ez dela nahikoa izaten ari. Gizarte-politikak indartu behar dira, gizartean gora egiteko plataforma gisa. Euskadiri eragiten dioten arazo-egoerak parte-hartze komunitarioaren defizitarekin lotzen dira: euskal gizartea subjektu pasibo gehiago da gizarte-politiken aktibo baino. Parte-hartze prozesu ugarien maila lotesle baxua kritikatu da.

Gizarte esparrua

ERRONKAK GIZARTE ESPARRUAN

1. erronka: **Etxebizitza eskuratzea**
2. erronka: **Emantzipazioa ahalbidetzeko moduko kalitatezko enplegua**
3. erronka: **Biztanleriaren zahartzeari lotutako beharrak artatzea**
4. erronka: **Zainketen politikak bultzatzea**
5. erronka: **Gizarte zerbitzuen eguneratzea**
6. erronka: **Gizarte bazterkeriaren kontrako borroka**
7. erronka: **Etorkinak gizarteratzea**
8. erronka: **Ekitate digitala**
9. erronka: **Erakunde-ereduaren eguneratzea**
10. erronka: **Emakume eta gizonen arteko berdintasuna sustatzea, indarkeria matxista desagerraraztea**
11. erronka: **Politika publikoetan buruko osasuna lehenestea**
12. erronka: **Herritarren arteko elkartasun sareak sortzea eta hiritargo aktiboa**

Indarguneak

Adituen ustez, EAJ-PNV alderdi irekia eta integratzailea da ezberdintasunarekin. Aspalditik ari da arreta emateko eta gizarteratzeko politika publikoak garatzen.

Lan-saioetan parte hartu duten migratzaileek EAJ-PNVren erreferentzialtasuna aitortzen dute Euskadin, bai eta alderdikideek erakunde publikoetan, elkartean eta boluntariotzan egiten duten lana ere.

Hobetu beharrekoak

Moteltzea eman da migratzaileen kudeaketari dagokionez. Harrera eta integrazio politika aktiboagoa behar da. Migratzaileen familientzako eta seme-alabentzako aukerek ez dute gora egin. Arrakalak areagotzen ari dira, digitala barne, eta horrek garrantzi handia du administrazio publikoarekiko harremanetarako. Immigrazioaren eremu zehatzean, esplizitu ez den eta herritarrengana iristeko gaitasun gutxi duen diskurtsoari egiten zaio erreferentzia. Politika biziagoa eskatzen da migratzaileak erregularizatzeko eskaeran, bai eta gizarteratzeko politika aktiboak ere, migratzaileak euskal gizartean integratu ahal izateko.

Garrantzitsua da etorkinei harrera egokia ematea eta, batez ere, integratuta senti daitezela. Askotan, denbora luzea eman behar dute Euskadin bizitzen, baldintza ekonomiko eta sozialetan, parte hartzeko aukeretan eta harremanetan berdintasuna lortzeko. Gakoak aurkitu behar dira epe hori laburtzeko. Etorkinak asko mugitzen dira Euskadiko lurralde barruan, eta hori erronka bat da. Alokairuen prezioaren aldaketaren ondorioz, biztanleriaren zati bat bizilekuz aldatzen da bizitzan zehar, eta horrek komunitatean duen errotzearen eta inguruko baliabideekin duen loturaren haustura partziala dakar. Alderdi horri erantzuteko tresnak behar dira. Atzerritarrei buruzko Legea Estatuaren eskumena den arren, presioa egitea eskatzen da, erregularizazioa eta integratzeko garrantzitsuak diren beste eskubide batzuk errazago eskura daitezen. Euskadin eta Estatuan asilo politikoa lortzeko zailtasuna aipatzen da. Hori errazteko bideak ezarri behar dira.

Migratzaileak

MIGRAZIOAREKIN ZERIKUSIA DUTEN ERRONKAK

1. erronka: **Bultzada erregularizazio-prozesuei**
2. erronka: **Harrera politikak indartzea**
3. erronka: **Gizarteratze politikak**
4. erronka: **Laguntzak etxebizitza alorrean**
5. erronka: **Baloreak eta kulturen arteko elkarrizketa**
6. erronka: **Migratzaileen heziketa proiektua babestea**

Indarguneak

Argi eta garbi aitortzen zaio EAJ-PNVri historikoki euskararen alde egin duen lana, baita herriaren erakundetze modernoaren prozesuan egindakoa ere; Euskararen Legea izan da Euskal Administrazio Publikoan, hezkuntza-sisteman, komunikabide publikoetan eta abarretan eragina izan duen aurrerapausoa. Prozesu horiek guztiak, neurri handi batean, EAJ-PNVk gidatu ditu. Euskararen instituzionalizazioan aurrera egiteko behar diren orekak bideratzeko orduan alderdiak izan duen adimen politikoa aitortzen da. Gaur egun, lan ona egiten ari da Eusko Jaurkitzearen hizkuntza-politika zuzentzen duen Saila, euskararen alde antolatuta dagoen gizarte-ekimenarekin lankidetzan.

Hobetu beharrekoa

Beste aldetik, uste da EAJ-PNVk errealitatearen irakurketa positiboegia egiten duela euskarari dagokionez. Hizkuntzaren erabilera ez da espero bezala hazten ari, enpresa askotan presentzia ere txikia du, eta nolabaiteko estres linguistikoa sumatzen da bizitza osoa euskaraz egin nahi eta ezin dutenen artean.

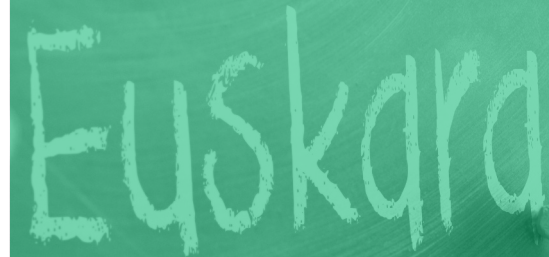
Euskararen erabilera sozialak elementu kritikoak erakusten ditu, bereziki gazteengan, eta nolabaiteko geldialdia agertzen da hizkuntzaren erabileraren adierazleetan. Euskararen aurkako diskurtso batzuk ere agertzen dira gizartean. EAJ-PNVk egoera horretaz jabetu behar du eta euskararen erabilera soziala biziberritzeko politika aktiboa ezarri behar du, akordio politiko zabala bilatuz eta elkarlaneko gobernantza-politikak garatuz.

EAJ-PNVk lehenetsun handiagoa eman beharko lioke euskararen erabilerari, eta eredugarritasun handiagoa bilatu haren erabileran, orain artekoa baino erreferentzialtasun eta lidergo handiagoarekin. Kontua ez da itxura ona ematea bakarrik. Ausardia handiagoa behar da euskararen erabileran.

Euskara

ERRONKAK EUSKARARI DAGOKIONEZ

1. erronka: **Euskararen erabilera sozialki prestigiatu beharra**
2. erronka: **Euskararen aldeko anbizioa berreskuratzea, kontakizun berri bat eraikitzea**
3. erronka: **Euskararen inguruan ikuspegi partekatua garatzea eta adostea**
4. erronka: **Euskal gazteen artean euskararen erabilera soziala sustatzea**
5. erronka: **Euskara belaunaldien artean transmititzea sustatzea**
6. erronka: **Euskararen digitalizazioa irmotasunez sustatzea**
7. erronka: **Euskal komunikazio esparrua sendotzea**
8. erronka: **Alderdi politikoetan euskararen erabilera sustatzea**
9. erronka: **Herri administrazioan euskararen erabilera zabaltzen jarraitzea**
10. erronka: **Enpresa arloan euskara sustatzea**
11. erronka: **Kirol arloan euskara sustatzea**
12. erronka: **Migratzaileen artean euskara sustatzeko politika aktiboa garatzea**

Euskara

6

Alderdikideek nola ikusten dute
EAJ-PNV?

Alderdikideek nola ikusten dute EAJ-PNV?

1. Gure buruaz
2. Gure ustez, nola ikusten gaituzte?
3. Zergatik naiz alderdikide?
4. Alderdiaren barnean BEREHALA aldatu nahiko genukeena
5. Kanpora begira Alderdian BEREHALA aldatu nahiko genukeena
6. EAJ-PNV gazteagoa
7. EAJ-PNV gurasoekin
8. EAJ-PNV eta gure nagusiak
9. EAJ-PNV eta migratzaileak
10. Herrigintza

Gure buruaz

Nabarmendu beharrekoa da neurri handi batean EAJ alderdi maskulinoz hartzen dugun arren (“alderdi maskulinizatua ikusten dugu”, “partidua gizonezkoekin irudikatu dugu”), alderdikideen kopuru handi batek esan digu alderdiaz duten ikuskera hain maskulinoa ez dela (“gure burua ikusten dugu gero eta “emakumeago”). Horren maskulino ez agertzearen atzean hainbat arrazoi daude. Batzuek adierazi dute alderdia emakumeek eta gizonek osatzen dutela, berdintasunez. Beste batzuek esan dute baloreetan emakumeagoa dela alderdia, gizonezkoa baino. Oro har azpimarratu da alderdia aldaketa-prozesu batean murgilduta dagoela, “Gizon figurak pisua dauka, baina arlo horretan iraultza bat martxan dago”.

Aldaketa prozesuan dagoen alderditzat jotzen dugu gure burua, Herri honen errealitatea gero eta hobeto ordezkatzeko dugula, baina Herrialde bakoitzean garenari buruzko ikusmolde ezberdinak hautematen dira. Hain zuzen ere, garenari buruzko ikuskera ezberdinak daude Bizkaian eta Gipuzkoan. Bizkaian instituzionalago ikusten dugu gure burua, sozialago Gipuzkoan. Alderdikide kopuru handi batek alderdi maskulinizatua ikusten du, politika publikoen kudeaketari lotua, herri administrazioa eta industriara bideratuta. X belaunaldia eta “baby boom” belaunaldia dira bereziki erakundean gehien ematen diren adin tarteak.

Jendearen alderditzat jotzen dugu gure burua, “herrikoia”, anitza, askotarikoa, muturreko jarrerekin identifikatzen ez dena eta Euskadiren interesak ondo defendatzen dituen, herri eta nazio gisa. Harro gaude gure historiaz, errealitate instituzionalaz eta EAJ-PNVko ordezkariak sistema instituzionalean egiten duten lanaz. Jabetzen gara euskal gizartea aldatzen ari dela eta aldaketa horietara moldatzeko borondatea daukagu euskal gizarteari gure zerbitzua hobeto eman diezaiogun.

Aldaketa eta ziurgabetasunez betetako garaian bizi gara. Aldatzeko eta hobetzeko behar den autokritika egiteko gaitasuna daukagu.

Alderdikideek nola ikusten dute EAJ-PNV?

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Gure ustez nola ikusten gaituzte?

Gure ustez besteek gutaz duten irudia askoz ere homogeneoa da: alderdi maskulinoa gara nagusiki, "baby boom" garaikoa, euskal kulturaren eta euskararen zaleak, baina guk pentsatzen dugun baino maila baxuagoan.

Uste dugu tradizioarekin identifikatzen gaituztela, lanarekin, Euskadirenganako atxikimenduarekin eta Euskadiko interesen defentsarekin. Uste dugu identifikazio bikoitza dugula: alde batetik, ekonomiarekin, industriarekin eta Herriaren garapen ekonomikoarekin lotzen gaituzte eta, bestetik, Euskal Administrazio Publikoaren kudeaketarekin. Oro har uste dugu alderdi interklasista gara, kaleko jendearena, baina jabetzen gara sektore batzuetan gizarteko klase indartsuenei begira dagoen alderditzat jotzen gaituztela.

Euskadiko alderdi lider pragmatiko gisa ikusten gaituztela uste dugu, interes orokorraren eta tradizionalaren arabera erabakiak hartzen eta Euskadiren zentralitatearen behar sozial, ekonomiko eta sozialei erantzuten diela. Herri hau oso ondo ezagutzen dugu eta ezagutza eta gaitasun handia garatu dugu euskal politika kudeatzeko. Jabetuta gaude pandemiak EAJ-PNVrekiko exijentzia-maila igo duela.

Zergatik naiz alderdikide

Gure militantzia familia-tradizioan oinarritzen da gehienbat, baina asko gara, halaber, alderdiaren ideologiarekin eta ekintzarekin bat egiten dugulako alderdikide egin ginenak.

Euskotarrak gara, Euskadin sinesten dugu, baita Euskadiren etorkizuna Euskaditik erabaki eta kudeatu ahal izan beharko genukeela ere.

Gure antolaketa-eredua, seriotasuna, ituna eta pragmatismoa ekintza politikoan, Euskadiren interesak eta ekintza instituzional eta soziala defendatzeko sistema gisa.

Alderdiaren barnean 'brehala' aldatu nahiko genukeena

Ezinbestekoa da alderdia indartzea. Gelditasunetik atera behar dugu gugana hurbiltzen direnei harrera egiteko, prestakuntza emateko eta alderdiaren barne bizitzan parte hartzeko protokoloak eraldatuz, bai eta Batzokiaren beraren eredia birpentsatuz. Alderdikideenganako tratuan dimentsio emozionala aintzat hartuz, buruekin eta alderdikideekin enpatikoago izanez.

Behar-beharrezkoa da elkarren artean hobeto ezagutzea eta "adiskidekeriatik" aldentzea, alderdian zein alderditik kanpo.

PREMIAZKOA: alderdiaren funtzionamenduan emakumeen zeregina indartzea eta ikusgarriago egitea.

Alderdiaren aniztasuna azaleraztea: "hemen ere frikiak daude eta ikusgarri egon daitezela".

Alderdiari eta gure historiari buruzko kontakizun propioa garatzea, eta bizirik egon dadila bermatzea

Kanpora begira alderdian 'brehala' aldatu nahiko genukeena

Alderditik kanpo ekarpena egin lezaketen pertsonekin konektatzea, gradu eta intentsitate ezberdinarekin guretzat balio handia izango duten pertsonak geureganatzeko, beste errealitate eta talde sozialekin konektatzen lagun diezaguten.

Orain aldiko eta etorkizuneko euskal gizartearen baitan sortuko diren sentsibilitate gutxituengana irekitzea, euskal nazioa eraikitzeke lanean lagun diezagun.

Alderdikideek nola ikusten dute EAJ-PNV?

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

EAJ-PNV gazteagoa

Gorbata gutxiago eta kamiseta gehiago". Garrantzitsua da alderdiaren zuzendaritzan beste profil batzuk egotea, baina modu naturalean egin behar da hau, hau da, gazteak eurak izan daitezela beren ideiak kezka eta irudia azaleraziko dituztenak.

Gazteak alderdian eta kargu publikoetan. Alderdiaren aurpegia den horretan gazterik ez badago, ezin izango da alderdiaren irudia aldatu, ezta gazteen konfiantza lortu ere.

EAJ-PNV gurasoekin

Familiak dira landu behar den esparrua, entzuteko jarrera aktiboarekin parte hartuz aisialdirako alternatibak eskainiz, familiari euskaraz bizitzeko, euskal kultura hobeto ezagutzeko edo, besterik gabe, herriko edo auzoko beste familia batzuekin tarte dibertigarri bat pasatzeko, kirolaren, gastronomiaren eta abarren bidez.

EAJ-PNV eta adinekoak

Adinekoak izan behar ditugu hizpide, alderdikideak eurak eta alderdi gisa, beste hainbat arrazoiengatik, justiziagatik. Lehenenik eta behin: entzun egin behar zaie eta kontuan hartzen ditugula sentiarazi. Gero, badira erronka batzuk, hala nola eten digitala, zaintzaileak zaintzea edo bakardadea (bakarrik bizi eta hiltzen diren pertsonak), eta horietan eginkizun nagusia izan behar dugu alderdikide gisa eta alderdi osoaren aldetik.

EAJ-PNV eta migratzaileak

Alderdia migratzaileei begira irekitzea. Barrurantz egin behar dela uste da, militantzia immigrazioaren errealitateaz sentsibilizatuz, zurrumurru eta estereotipoen aurka borrokatuz.

Elkar hobeto ezagutu eta lotura afektiboak sortu nahi ditugu, inozokerietan erori gabe.

Alderdikideek nola ikusten dute EAJ-PNV?

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Herrigintza

Ekintza politikoa ezin da mugatu erakundeetako lidergora eta politika publikoen kudeaketara. Ez gara kudeaketa-alderdi bat bakarrik. Euskal nazio-sentimendua ondo ulertzen eta modu egokian bideratzen jakin behar dugu, euskal nazio-errealitatean sakontzeko gai izan behar dugu eta Euskadiri helburu politikoak lortzeko bide bat eskaini.

Euskal gizartearen eskutik joan behar dugu. Guztion artean sortu behar dugu Euskadi hobe eraiki daitekeen eta eraiki behar den ideia: askeagoa, askotarikoa eta pluralagoa, ekonomikoki eta sozialki aurreratua eta etorkizuneko erronkei aurre egiteko gai dena, ziurgabetasun-testuinguru batean eta testuinguru globalean aldaketa handiak gertatzen ari diren testuinguru batean.

Helburuak lortzeko ibilbide-orriak ezarri behar ditugu. Konfiantza dago euskal gizartearengan eta alderdiarengan.

Euskara gizarte kohesiorako, integrazioarako eta "gu" ezberdin bat eraikitzeko tresna gisa.

Nafarroan marka propioa indartzea eskatzen da, alderdiaren nafartasuna azpimarratuz.

EAJ-PNVk euskal gizartearen aurrean
hartzen dituen **ETORKIZUNEKO**
HAMAR KONPROMISO Entzunez
Eraiki prozesuaren ondoren

1. Demokrazian sakontzea eta indartzea

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Kalitate demokratiko handiagoa

Eredu autoritario eta populisten aurrean, konpromiso argi eta irmoa dugu munduan, Europan eta Euskadin demokrazian sakontzeko eta indartzeko. Oso garai nahasiak bizi ditugu. Ez dira garai errazak demokraziarentzat eta politikarentzat. Baina ez dago lasterbiderik. Demokrazia bidea da: bide bakarra. Gure konpromisoa demokrazia zaintzea, babestea, sakontzea eta indartzea da. Ziurgabetasun eta noraeza nagusi diren garaiotan, politika herritarrengana hurbildu behar dugu, desafekzioari aurre egin behar diogu eta erakundeen eta gizartearen arteko kohesio handiagoa bilatu behar dugu. Gure apustua elkarlaneko Gobernantza da. Erakunde guztietan funtsezko hiru prozesu bultzatzeko konpromisoa hartzen dugu: **Herritarrei aktiboki entzutea, Zintzotasun instituzionala eta Kontuak emateko prozesua aplikatzea**. Gure helburua konfiantza, lankidetzeta eta kohesio handiagoa sortzea da, komunitate politikoa indartzeko.

2. EAJ-PNVren barne bizi-tza aktibatzea

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Pertsona, berrikuntza eta aniztasuna

Alderdi politiko guztiok aldaketa sakonak bizi ditugu. Gizartearen aldetik ematen ari den gaitzespenak eta indibidualizazioak alderdi politikoetako militanteei ere eragiten die. Alderdikideek helarazi diguten mezua argia izan da: barne-komunikazioak bizkorragoa izan behar du, argiagoa; pertsonak gehiago zaindu behar ditugu, bereziki beren jarduera baldintza zailagoetan garatzen dutenak. Gure konpromisoa da EAJ-PNVren barne-bizi-tza dinamizatzea eta arintzea, eta Euskadin ematen den gizarte-aniztasun handia bizi-tza horretan txertatzea. Birsortze prozesuari helduko diogu, alderdia gizartera gehiago zabalduz, eta gazteekin lan eginez. Gure konpromisoa da **programa bat abian jartzea gure barne-bizi-tza aberasteko eta alderdia gizarteari zabaltzeko, lau lan-arlo lehenetsiz: Elkarrizketa migratzaileekin, Klima-aldaketaren aurkako borroka, Genero-berdintasuna eta Harremanak sare sozialetan.**

3. Harremanak areagotzea gizarte antolatuarekin eta elkarteekin

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Parte hartzea eta kide izatea

Euskal gizarte gero eta askotarikoa eta konplexuagoa da. Sentitzeko, pentsatzeko eta jarduteko moduak ere askotarikoak dira. Gizarteak konfiantza du erakunde publikoetan haien ordezkari politikoak izan daitezten; baina, era berean, gizarte, kultura edo kirol arloko mugimendu, elkarte eta erakundearen sare zabal eta askotarikoaren bidez adierazten da. Gure herriaren kapital soziala aberasten eta espazio publikoa indartzen duten kolektiboak dira. Gizarte ez da erakunde publikoetatik bakarrik eraikitzen, gizartearen eta bere sareen bizitasuna etorkizuna eraldatzeko eta eraikitzeko duen gaitasunaren erakusle da. Euskadik gizarte zibil indartsua eta aktiboa behar du. Gure eredia elkarlanetik eraikitzea da, ez konfrontaziotik. **Gure konpromisoa da Euskadirentzat funtsezkoak diren gaitan adostasun zabalak bideratzea eta ehuntzea.** EAJ-PNVk gizartearekiko lankidetzaren bidea indartuko du.

4. Kontakizun osoagoa eta emozionalagoa XXI. menderako

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Euskal Herriaren kausa

Euskal gizartea aldatzen ari da. Anitzagoa da. Gure erronka nagusia, hain zuzen ere, komunitate politikoa aniztasun horretatik indartzea da. Berezitasuna eta errealitate bereizgarria zaintzea, bai, baina mundua jada baldintzatzen duen aniztasun globalarekin janztea. Zeregin handia dugu aurretik: euskal herrialdeetan bizi diren **herritarrak Euskadirekin eta eraikuntza nazionalako proiektuarekin hobeto identifikatzea, ikuspegi integralago batetik**; Euskadiren etorkizuneko proiektu nazionalarekiko lotura emozionala sendotzea. Entzute aktiboko prozesuan egiaztatu ahal izan dugu EAJ-PNVren lidergoa lotuago dagoela politika publikoen kudeaketarekin eta erakundeek egindako lanarekin. Gure helburua **etorkizuneko kontakizun bat eraikitzea da, gure proiektu nazionalarekiko atxikimendua lortuko duena, Euskal Herriaren kausa eta eraldaketa globalei erantzuteko gaitasuna uztartuko dituen.**

5. Euskara, euskal arima

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Garai berri bat gure hizkuntzarentzat eta kulturarentzat

Euskadiren etorkizunerako aurreikusten dugun ikuspegiak euskara, gure hizkuntza, integratzen du, gure kulturaren adierazpen gorenetakoa bat. Euskara euskal herritar guztiona da. Baita hitz egiten ez dutenena ere. Ezein proiektu politikok ezin du euskara instrumentalizatu edo patrimonializatu. Euskarak, gure kulturaren funtsezko zati den heinean, zailtasunik gabeko lan liluragarri bati egiten dio aurre: milaka urteko hizkuntza batek espazio publiko irekiago eta globalago batean bizirautea. Asko aurreratu dugu, baina eragiteari uzten badiogu, erori egingo gara. Egiatzatu dugu ez dela nahikoa euskara administrazioan, hezkuntza-sisteman edo komunikabide publikoetan bultzatzea. **Euskara bere erabilera sozialaren bidez biziberritzea dagokigu.** Helburu hori lankidetzaren bidez soilik lor daiteke, eta adostasun zabalak integratuz, inoiz ez inposaketaren bidez. Entzunez Eraiki prozesuak erakutsi du gizarteak “belarrietatik tiratu digula”, eta koherentzia eta determinazio handiagoa eskatzen die alderdi politiko guztiei, baita EAJ-PNVri ere. Ezin gara lasaitu. Euskadik euskara biziberritzeko eta indartzeko garai politiko berri bat ireki behar du. **Alderdi politikoan, erakunde publikoen eta gizarte antolatuaren konpromiso partekatuaren garaia. Garai politiko eta sozial berri bat irekitzeko garaia da, euskararen aldeko itun handi baten bidez.** Gure konpromisoa da hori bultzatzea eta gidatzea.

6. Genero berdintasunaren, elkartasunaren, aniztasunaren eta iraunkortasunaren belaunaldia

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Euskadi, integrazioaren eta elkarlanaren herria

Demokrazia arau kontua da, eta, batez ere, balio kontua. Oso pertsona gutxik jartzen dituzte zalantzan, ikuspuntu teorikotik, gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna, elkartasuna, aniztasuna edo iraunkortasuna bezalako balioak. Dena den, euskal gizartea jauzi kualitatibo bat eskatzen ari zaigu balio horiek indartzeko. Benetako genero-berdintasuna XXI. mendeko erronka atzeraezinetako bat da gizateria osoarentzat, eta sektore guztiei aplika dakieke: ekonomia, politika, prestakuntza, kultura, aisia edo gizarte-bizitza. **Gure konpromisoa da gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna sustatzea EAJ-PNVren ordezkari politikoan, bai erakundeen ordezkarietan, bai barne-ordezkarietan. Horixe izan da Entzunez Eraiki prozesuaren ondorio nagusietako bat, eta gai horri argi, irmo eta premiaz erantzuteko konpromisoa hartu dugu.**

Euskadi askotarikoa da, eta etorkizunean gehiago izango da. Gure helburua da **EAJ-PNV modu proaktiboan irekitzea migratzaileentzat**, beren behar sozialei erantzun hobea eman ahal izateko, EAJ-PNV euren etxe bihurtzeko. Euskadiren aniztasunak isla izan behar du EAJ-PNVren aurpegietan ere, gure ordezkari publikoak baita. Aurrera egingo dugu migratzaileek **EAJ-PNVrengan eragile bideratzailea aurki dezaten Euskadin bizitza osoko proiektua garatzeko orduan**. Euskal herri eta nazio gisa bizirik irauteko, migratzaileak integratu behar ditugu. Euskadik integrazioaren eta lankidetzaren herrialdea izan behar du.

7. Garapen ekonomikorako eredu propioa

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Iraultza digitala, enpleguaren kalitatea eta zerbitzu publikoak

Euskadiren garapenaren oinarrietako bat lanaren kultura eta gure ekonomia- eta industria-sareak agertoki globalean lehiatzeko duen gaitasuna da. Gure garapen ekonomikoa ongizatearen gizartea artikulatzeko oinarria da. Euskadik enpresak, giza kapitala eta lehiakortasun-ekosistema ditu, etorkizuneko erronkei aurre egiteko gaitasunarekin. Bi konpromiso hartu genituen. **Lehenik eta behin, pertsonen aldeko apustua egitea: lan egiteko giza kapitala; balioak dituzten pertsonak, kultura ekintzailea dutenak eta gure produkzio-sarearen beharrei erantzuteko kualifikazioa dutenak.** Euskal gizartearen piramide demografikoa alderantzikatuta agertzen zaigu eta horrek behartzen gaitu talentua erakartzeko eta ezagutza sortzeko sistemak eguneratu eta modernizatzeko ahalegina egitera, eta XXI. mendeko enpresaren antolaketa- eta kudeaketa parte-hartzaile-kolaboratiboko ereduetan sakontzen jarraitzea ere bultzatzen gaitu, energia-trantsizioaren erronkari aurre egiteko gai baita. Bigarrenik, erronka teknologikoari erantzutea: **balio erantsia sortzeko gure gaitasun teknologikoa indartu behar dugu; horretarako, beharrezkoa da digitalizazio teknologiko eta sozialerako jauziari heltzea.**

Entzunez Eraiki topaketek EAJ-PNVren erreferentzialtasuna erakutsi dute, **Euskadiren modernizazio eta garapen ekonomikoaren prozesuan lehen mailako eragile bideratzaile gisa. Osasunaren, Hezkuntzaren eta Gizarte Babesaren oinarrizko zerbitzuak indartzen jarraitzeko** eskaera jaso dugu, eta konpromiso bihurtzen dugu. Hau da, haren izaera unibertsala, kalitatearen etengabeko hobekuntza eta etorkizuneko iraunkortasuna bermatzea. Konpromiso soziala EAJ-PNVren lehentasuna da. Une honetan, ahalegin handiagoa eskatzen zaigu erakunde publikoetatik laguntza arinagoa eskaintzeko, zientziaren eta teknologiaren ekosisteman sakontzeko, eta enpresa-sarearen lehiakortasuna erraztuko duten erabakiak hartzeko ausardia handiagoa erakusteko. Gure konpromisoa argia da: **euskal enpresaren eta Euskadin aberastasuna sortzearen aldeko apustua egiten jarraitzen dugu, kalitatezko enplegua sendotzeko eta gizarte justuagoa eta oparoagoa indartzeko.**

8. 2030 Agenda politika publikoetarako marko gisa

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Itun sozial eta politiko berria

2030 Agenda erreferentziazko esparrua da Euskadiren etorkizuneko garapenerako. Politika publiko guztietarako esparrua da, baita gizarte osorako ere. Erabakitasunez ekin behar diogu trantsizio energetiko eta ekologikoari, iraunkortasun ekonomiko, sozial eta politikoaren esparruan. 2030 Agendaren aldeko apustua guztiz irmoa da. Gure konpromisoa da 2030 Agenda erakunde guztietako politika publikoen kudeaketan txertatzea. Herritarrek gobernatzeko ardura ematen diguten erakundeetan, 2030 Agenda erreferentziazko esparru izango da kudeaketarako, eta **lehentasuna emango die erronka demografikoari, ekonomiaren eta gizartearen digitalizazioari eta gizarte-bazterkeriaren aurkako borrokari**. Hiru helburu horiek ezin dira alderdien ikuspegiaren mende egon, eta gure konpromisoa da gai horietan hiru herrialde-itun handi planteatzea eta bideratzea.

Kontratu politiko eta sozial berri honek erakundeen arteko lankidetzaren handiagoa eskatzen du. Lurralde- edo toki-ikuspegiak gainditzea eskatzen du, herrialdearen proiektu partekatu batean aurrera egiteko. Kontratu berri honen helburua da lankidetzaren balioak lehenestea, bikoiztasunak saihestea eta interes partikularrak ondasun komunaren zerbitzura dauden interes bihurtzea. Gizarteak koordinaziorik ezaren, gehiegizko buroraziaren, arintasun faltaren edo arrakala digitalaren arazoez ohartarazi gaitu. Gure konpromisoa da Euskadiko erakunde-arkitektura **modernizatzea, arintzea eta eguneratzea**, etorkizuneko beharretara egokituz. Gizartearekin batera egingo dugu.

9. Nafarroa eta Iparralde

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Elkartasunezko etorkizuna

Euskadi bi estatutan eta hiru administrazio-unitatetan banatuta dago: Euskal Autonomia Erkidegoa, Nafarroako Foru Erkidegoa eta Iparraldea. **Mugek, araubidezkoak edo burukoak izan, distantzia sortzen dute eta zatiketa sustatzen dute.** Autokritika egiten dugu Euskal Autonomia Erkidegotik Nafarroa eta Iparraldeko gure anai-arreben arteko harremanean nagusitu den jarreragatik. Asko hitz egin dugu eta gutxi entzun dugu. Entzunez Eraiki prozesuak are entzute handiagoa eskatzen du. Gure konpromisoa da Nafarroan EAJ-PNV indartzea, EAJ-PNV eta Nafarroaren artean dagoen lotura sozialki azpimarratzea, Nafarroako berezitasuna errespetatuz. Talde berriei ateak irekiko dizkiegu eta **“nafartasun” handiagoa bilatuko dugu EAJ-PNVren nortasun ezaugarrietan.** Gure konpromisoa da EAJ-PNVk Iparraldean egiten duen lana sendoago babestea, bereziki gizarte antolatuaren esparruan egiten den lana, sareak sortuz eta Iparraldeko biztanleek dituzten arazoekin konektatuz eta proiektu bat zentralitate sozialarekin gizarteratuz. Indartzeko, herrialde bakoitzaren berezitasuna eta aniztasuna ulertu eta aintzat hartu beharko dira.

10. EAJ-PNV munduan

Abe. 2022 // Entzunez Eraiki

Euskadi Nazio Europan

Globalizazioa eta nazioartekotzea gure gizartea aldatzen ari dira, baita Euskadik munduan duen posizioa eta garapen-baldintzak ere. Euskadik sen onez jokatu behar du arlo globalean. Gure konpromisoa da **nazioartekotze politiko eta instituzionaleko programa zabal bat garatzea**. Lotura berriak ezarri behar ditugu beste herrialde batzuekin eta eragile ekonomiko, politiko eta sozial askorekin, aliantzak eraikitzeko, proiektu partekatuak garatzeko eta testuinguru interdependente eta konplexu batean posizio erreferentzial eta estrategiko bat lortzeko. Gure lehentasuna izango da gure herrialdea bultzatzeko gaitasun handiagoa garatzea, Estatuko edo autonomia-erkidegoetako esparruetatik harago. Gure konpromisoa da, bereziki, **harremanak sendotzea Europako erakundeen eta herrialdeen esparruan**.

"...obrak handiak harriz-harri eraikitzen dira ekinez eta kemenez. Eraikitzeko gai izan gaitezen gehiago egin geinke gure lanaz. Mingainaz baino..."

Jose Maria Arizmendiarieta

entzunez eraiki

